

Ослянський В.,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
освітньо-професійна програма
«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»;
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Швидкий прогрес у сфері цифрових технологій змушує підприємства змінювати свою стратегію, щоб швидко реагувати на нові загрози та можливості, які вони відкривають на ринку [1]. Поява цифрових технологій збіглася з хвилею ініціатив компаній зі стратегічних змін та посиленням відчуття стресу від поширених технологічних змін. Звичайно, ці процеси можуть просто збігатися в часі, але цифрові технології можуть викликати певні зміни стратегії.

Найвищий рівень розвитку глобалізаційних процесів, поширення інформаційно-комунікаційних технологій, глобальне старіння населення, загострення екологічних проблем, загальна цифровізація, починаючи з промисловості та державних послуг і закінчуючи життєдіяльністю громадян, визначають доцільність коригування існуючого механізму стратегічного управління розвитком компаній.

Цифрова економіка веде до руйнування та кризи без жодної концепції розвитку, при відсутності концепції або моделі, що описує інформаційну взаємодію всіх економічних агентів для процвітання нації, причому подальше зростання економіки даних лише збільшує величезні витрати на хаотичний збір недостовірної економічної інформації, яка буде перевантажувати управлінців всіх рівнів, тим самим все більше перетворюючи цифрову економіку в каталізатор глобальної кризи. Саме така модель і представлена в узагальненому понятті «екосистема - бізнес-модель», що дозволяє збалансувати зовнішнє середовище для цифрового підприємства.

Сучасне бізнес-середовище визначене широким поширенням цифрових технологій, і саме це в першу чергу почало змінювати ідеологію розвитку підприємств, коли стратегія стала не просто метою, а перспективою або концепцією бізнесу організації, яка відображена у бізнес-моделі підприємств, надаючи їй нову цінність як механізму для довгострокового розвитку та досягнення цілей.

Варто відзначити концепцію шести ключів до успіху організації, запроповану S. Kavadias, K. Ladas та C. Loch у спробі зв'язати технології та ринки, фундаментальна передумова якої полягає в тому, що ніяка нова технологія не може трансформувати промисловість, якщо тільки бізнес - модель не може зв'язати її з потребами ринку, що розвивається [2]. Шість ключових елементів, які використовуються організацією для поєднання технологій з ринками, полягають у наступному: більш персоналізований підхід до пропозиції товарів / послуг, замкнутий цикл процесу використання активів, ціноутворення

на основі спільного використання та відкрита екосистема, гнучка та адаптивна організація.

Еволюція корпоративних стратегій та їх трансформація в бізнес-модель представлена в роботах С. Cordon [3], а дослідники J.R. Bughin, T. Kretschmer та N. Van Zeebroeck [1] задаються питанням про те, наскільки компанії оновлюють свою стратегію при впровадженні нових технологій, визнаючи доцільність радикального оновлення стратегії відповідно до позиції М.М. Crossan, I. Berdrow [4] та R. Agarwal та С.Е. Helfat [5]. На їх думку, існує позитивний зв'язок між ступенем зміни стратегії та стадією впровадження передових цифрових технологій в цілому, що припускає тісний зв'язок між технологічною структурою підприємства та стратегією його розвитку, причому такий міцний зв'язок характерний для більшості галузей промисловості та сфери послуг, незалежно від того, на якій стадії впровадження знаходяться ці технології. Згідно опитуванням, проведеного компанією McKinsey, лише 8% компаній впевнені в тому, що їх поточна бізнес-модель буде економічно життєздатна в умовах збереження нинішніх темпів цифровізації їх галузей [6]. Причому поширення нових цифрових технологій у деякому роді означає для підприємства стрес і може спричинити опір зі сторони персоналу, саме тому необхідно врахувати при формуванні стратегії все, що стосується цифровізації діяльності у нових умовах господарювання. Оновлення стратегії створює потенціал збереження стійкості функціонування в невизначених умовах, коли конкуренція може зміститися в непрогнозовані підприємством аспекти, що стосується процесів продажів або оплати за доставлену продукцію. При цьому самі цифрові технології забезпечують нові функціональні можливості, які можуть суттєво змінити традиційну бізнес-стратегію підприємства.

В зв'язку з цим підприємствам необхідно визначитися, які елементи стратегії будуть оновлюватися або піддаватися проектуванню заново через вплив цифровізації та інших технологічних змін. Так, якщо з'являється нова технологія, компанія повинна вирішити, чи слід адаптуватися до нових обставин (і якщо так, то в якій ступені) чи ні, а також оцінити небезпеку технологічного зміщення та погрози проривних інновацій. Крім того, слід враховувати, що цифрові технології мають потенціал до підвищення продуктивності праці, тому у стратегії необхідно передбачити рішення, пов'язані з організаційними змінами.

Список використаних джерел

1. Bughin J.R., Kretschmer T., Van Zeebroeck N. Experimentation, Learning and Stress: The Role of Digital Technologies in Strategy Change. *SSRN Electronic Journal*. January 2019. URL: <https://ssrn.com/abstract=3328421>
2. Kavadias S., Ladas K., Loch C. The transformative business model. URL: <https://search.proquest.com/docview/1827622937?accountid=15518>
3. Cordon C. et al. Strategy is Digital, Management for Professionals. *Springer International Publishing Switzerland*, 2016. P. 19–22.
4. Crossan M.M., Berdrow I. Organizational learning and strategic renewal. *Strategic Management Journal*. 2003. Vol. 24. No. 11. P. 1087–1105.

5. Agarwal R., Helfat C.E. Strategic renewal of organizations. *Organization science*. 2009. Vol. 20. No. 2. P. 281–293.

6. Bughin J., Catlin T., Dietz M. The Right Digital-Platform Strategy. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital/our-insights/the-right-digital-platform-strategy>

Павлова Г. Є.,
доктор економічних наук, професор,
декан факультету обліку і фінансів;
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

ТЕНДЕНЦІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Сучасні умови розвитку економіки, що безпосередньо пов'язані з глобальною пандемією COVID-19, а тепер ще і з війною, яку віроломно розпочала російська федерація 24 лютого 2022р. поставили перед бізнесом комплексні завдання впровадження ефективного документообігу.

Так, паперова обробка інформації та передача даних довела свою незручність та стала певним атавізмом у сучасному цифровому середовищі. Інформаційний потік наразі розвивається настільки швидко, що вплив цифровізації на процеси соціально-економічного розвитку можна порівняти з ефектом від проведення промислової революції.

В Україні схвалюється процес цифровізації всіх сфер діяльності на законодавчому рівні. Цифровізація економіки та розвиток інновацій діяльності в Україні триває навіть в умовах воєнного стану. Це важливий процес, тому що автоматизація бухгалтерського обліку призводить до підвищення ефективності роботи підприємства, скорочення витрат і часу на виконання облікових операцій, своєчасне їх надання необхідна інформація керівникам і власникам компаній. Використання новітні технології дозволять зберігати дані в електронному вигляді, а не на папері, що знижує ризик втрати інформації, а співробітники можуть користуватися системою віддалено, незалежно від місця і часу. Незважаючи на значні переваги інновацій бухгалтерського програмного забезпечення, українські підприємства зазвичай використовують традиційні методи ведення бухгалтерського обліку [1].

Це зумовлено багатьма факторами, наприклад, переважно низьким рівнем кваліфікації бухгалтерів (невелика частина спеціалістів вміє вести бухгалтерський облік за допомогою робототехніки), системи, блокчейн тощо), висока вартість програмного забезпечення, мала частка інвестицій у цифрову економіку, погано розвинена відповідна інфраструктура тощо. Проте розвиток цифрових технологій серед українських підприємств є надзвичайно важливим